

Warszawa, dnia 18 stycznia 2017 r.

Poz. 114

**ROZPORZĄDZENIE
MINISTRA ROLNICTWA I ROZWOJU WSI¹⁾**

z dnia 11 stycznia 2017 r.

w sprawie wprowadzenia „Krajowego programu zwalczania niektórych serotypów *Salmonella* w stadach brojlerów gatunku kura (*Gallus gallus*)” na lata 2017–2019

Na podstawie art. 57 ust. 7 ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt (Dz. U. z 2014 r. poz. 1539, z 2015 r. poz. 266 i 470 oraz z 2016 r. poz. 1605) zarządza się, co następuje:

§ 1. Na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej wprowadza się „Krajowy program zwalczania niektórych serotypów *Salmonella* w stadach brojlerów gatunku kura (*Gallus gallus*)” na lata 2017–2019, stanowiący załącznik do rozporządzenia.

§ 2. Program, o którym mowa w § 1, stosuje się od dnia 1 stycznia 2017 r.

§ 3. Rozporządzenie wchodzi w życie z dniem następującym po dniu ogłoszenia.

Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi: *K. Jurgiel*

¹⁾ Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi kieruje działem administracji rządowej – rolnictwo, na podstawie § 1 ust. 2 pkt 1 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 17 listopada 2015 r. w sprawie szczegółowego zakresu działania Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi (Dz. U. poz. 1906).

„KRAJOWY PROGRAM ZWALCZANIA NIEKTÓRYCH SEROTYPÓW *SALMONELLA*
W STADACH BROJLERÓW GATUNKU KURA (*GALLUS GALLUS*)” NA LATA 2017–2019

1. Zasady ogólne

1.1. Cel „Krajowego programu zwalczania niektórych serotypów *Salmonella* w stadach brojlerów gatunku kura (*Gallus gallus*)”

Zgodnie z art. 5 ust. 1 rozporządzenia (WE) nr 2160/2003 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 17 listopada 2003 r. w sprawie zwalczania salmonelli i innych określonych odzwierzęcych czynników chorobotwórczych przenoszonych przez żywność (Dz. Urz. WE L 325 z 12.12.2003, str. 1, z późn. zm. – Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 3, t. 41, str. 328), zwanego dalej „rozporządzeniem nr 2160/2003”, zadaniem krajowego programu zwalczania choroby odzwierzęcej i odzwierzęcego czynnika chorobotwórczego jest osiągnięcie celu wspólnotowego ograniczenia rozprzestrzeniania się chorób odzwierzęcych i odzwierzęcych czynników chorobotwórczych wymienionych w kolumnie 1 załącznika I do rozporządzenia w populacjach zwierząt wymienionych w kolumnie 2 załącznika I do rozporządzenia nr 2160/2003.

Od 2009 r. zwalczanie salmonellozy w stadach brojlerów w Rzeczypospolitej Polskiej prowadzono zgodnie z „Krajowym programem zwalczania niektórych serotypów *Salmonella* w stadach brojlerów gatunku kura (*Gallus gallus*)” na lata 2009–2011. Założeniem do tego Krajowego programu było osiągnięcie celu wspólnotowego określonego w art. 1 rozporządzenia Komisji (WE) nr 646/2007 z dnia 12 czerwca 2007 r. wykonującego rozporządzenie (WE) nr 2160/2003 Parlamentu Europejskiego i Rady w odniesieniu do wspólnotowego celu ograniczenia częstości występowania *Salmonella enteritidis* i *Salmonella typhimurium* u brojlerów i uchylającego rozporządzenie (WE) nr 1091/2005 (Dz. Urz. UE L 151 z 13.06.2007, str. 21, z późn. zm.), zwanego dalej „rozporządzeniem nr 646/2007”.

Cel wspólnotowy określony w rozporządzeniu nr 646/2007 został ustanowiony na okres przejściowy obejmujący trzy lata. Od dnia 12 marca 2012 r. obowiązuje rozporządzenie Komisji (UE) nr 200/2012 z dnia 8 marca 2012 r. w sprawie unijnego celu ograniczenia występowania *Salmonella enteritidis* i *Salmonella typhimurium* w stadach brojlerów zgodnie z rozporządzeniem (WE) nr 2160/2003 Parlamentu Europejskiego i Rady (Dz. Urz. UE L 71 z 09.03.2012, str. 31), zwane dalej „rozporządzeniem nr 200/2012”, które określa cel unijny i system badawczy konieczny do sprawdzenia, czy osiągnięto cel unijny. Cel ten został

osiągnięty w odniesieniu do stad brojlerów gatunku kura (*Gallus gallus*) na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej w odniesieniu do ograniczenia maksymalnej wartości procentowej stad brojlerów z wynikiem dodatnim badania na obecność *Salmonella* Enteritidis i *Salmonella* Typhimurium, w tym jednofazowej *Salmonella* Typhimurium o wzorze antygenowym 1,4,[5],12:i:- do 1%. Obecnie celem programu jest utrzymanie osiągniętego poziomu zakażeń serotypami *Salmonella* objętymi programem lub obniżenie go poniżej tej wartości.

„Krajowy program zwalczania niektórych serotypów *Salmonella* w stadach brojlerów gatunku kura (*Gallus gallus*)” na lata 2017–2019, zwany dalej „programem”, został opracowany również w celu uzyskania współfinansowania unijnego zgodnie z wymaganiami określonymi w rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 652/2014 z dnia 15 maja 2014 r. ustanawiającym przepisy w zakresie zarządzania wydatkami odnoszącymi się do łańcucha żywnościowego, zdrowia zwierząt i dobrostanu oraz dotyczącymi zdrowia roślin i materiału przeznaczonego do reprodukcji roślin, zmieniającym dyrektywy Rady 98/56/WE, 2000/29/WE i 2008/90/WE, rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 178/2002, (WE) nr 882/2004 i (WE) nr 396/2005, dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/128/WE i rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1107/2009 oraz uchylającym decyzje Rady 66/399/EWG, 76/894/EWG i 2009/470/WE (Dz. Urz. UE L 189 z 27.06.2014, str. 1, z późn. zm.).

Cel unijny programu został określony w art. 1 rozporządzenia nr 200/2012, w odniesieniu do następujących serotypów pałeczek *Salmonella*:

- 1) *Salmonella* Enteritidis;
- 2) *Salmonella* Typhimurium, w tym jednofazowa *Salmonella* Typhimurium o wzorze antygenowym 1,4,[5],12:i:-.

Cel unijny został osiągnięty w odniesieniu do stad brojlerów gatunku kura (*Gallus gallus*) w przypadku ograniczenia na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej maksymalnej wartości procentowej stad brojlerów z dodatnim wynikiem badania na obecność serotypów *Salmonella* objętych programem do 1%.

Stado zakażone w odniesieniu do celu unijnego jest to stado brojlerów gatunku kura (*Gallus gallus*), w którym, w wyniku badania laboratoryjnego próbek pobranych przez powiatowego lekarza weterynarii zgodnie z ust. 1 oraz ust. 2 załącznika do rozporządzenia nr 200/2012, lub próbek pobranych z inicjatywy producenta brojlerów gatunku kura (*Gallus gallus*), wykryto w jednej lub więcej liczbie próbek serotypy *Salmonella* objęte programem (inne niż szczepy szczepionkowe) lub stwierdzono zastosowanie przez producenta brojlerów

gatunku kura (*Gallus gallus*) środków przeciwdrobnoustrojowych lub w którym stwierdzono efekt hamujący wzrost bakterii.

Zgodnie z art. 1 ust. 3 rozporządzenia nr 2160/2003, program nie ma zastosowania przy produkcji mięsa pochodzącego z brojlerów gatunku kura (*Gallus gallus*) przeznaczonego do sprzedaży bezpośredniej lub na użytek własny.

1.2. Populacja zwierząt i fazy produkcji, które muszą być objęte pobraniem próbek

Pobieranie próbek będzie się odbywało na zasadach określonych w ust. 2 załącznika do rozporządzenia nr 200/2012, zgodnie z minimalnymi wymaganiami w zakresie pobierania próbek, określonymi w części B załącznika II do rozporządzenia nr 2160/2003.

Tabela 1. Dane o liczbie gospodarstw utrzymujących stada brojlerów gatunku kura (*Gallus gallus*) oraz liczbie kurników, w których są utrzymywane stada brojlerów gatunku kura (*Gallus gallus*) w 2015 r.

Łączna liczba gospodarstw utrzymujących stada brojlerów gatunku kura (<i>Gallus gallus</i>)	3 946
Łączna liczba kurników, w których są utrzymywane stada brojlerów gatunku kura (<i>Gallus gallus</i>)	7 617
Łączna liczba gospodarstw utrzymujących powyżej 5000 sztuk brojlerów gatunku kura (<i>Gallus gallus</i>)	3 889

(źródło: Inspekcja Weterynaryjna)

1.3. Obszary geograficzne i administracyjne, na których program będzie realizowany

Program będzie realizowany na całym terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

1.4. Zgodność programu ze szczególnymi wymaganiami określonymi w części C, D i E załącznika II do rozporządzenia nr 2160/2003

W przypadku programu mają zastosowanie wymagania określone w rozporządzeniu nr 2160/2003 w załączniku II w części E. Zgodnie z przepisami załącznika II część E ust. 1 do rozporządzenia nr 2160/2003 świeże mięso drobiowe pozyskane z drobiu wymienionego w załączniku I do tego rozporządzenia (kury, indyki) nie może być wprowadzone do obrotu w celu spożycia przez ludzi, jeżeli nie zostanie spełnione kryterium bezpieczeństwa żywności określone w ust. 1.28 rozdziale 1 załącznika I do rozporządzenia Komisji (WE) nr 2073/2005 z dnia 15 listopada 2005 r. w sprawie kryteriów mikrobiologicznych dotyczących środków spożywczych (Dz. Urz. UE L 338 z 22.12.2005, str. 1, z późn. zm.).

1.5. Występowanie serotypów *Salmonella* na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej

Od dnia 1 października 2005 r. do dnia 30 września 2006 r. na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej przeprowadzono badania podstawowe dotyczące występowania pałeczek *Salmonella* w stadach brojlerów gatunku kura (*Gallus gallus*), zgodnie z decyzją Komisji 2005/636/WE z dnia 1 września 2005 r. w sprawie wkładu finansowego Wspólnoty na rzecz badania podstawowego dotyczącego występowania bakterii *Salmonella spp.* w stadach brojlerów gatunku *Gallus gallus* prowadzonego w Państwach Członkowskich (Dz. Urz. UE L 228 z 03.09.2005, str. 14).

Do badania pobrano próbki w 383 gospodarstwach utrzymujących powyżej 5000 brojlerów gatunku kura (*Gallus gallus*). Odsetek stad brojlerów zakażonych pałeczkami *Salmonella* wyniósł 58,7% i wahał się w poszczególnych województwach od 37,5% (woj. podlaskie) do 77,3% (woj. lubelskie).

Najczęściej notowanymi serotypami *Salmonella* u brojlerów gatunku kura (*Gallus gallus*) były: *Salmonella* Enteritidis (55,6%), *Salmonella* Infantis (14,4%) i *Salmonella* Hadar (8,8%), natomiast *Salmonella* Typhimurium stwierdzono w 4,7% zakażonych próbek.

W 2008 r. przebadano 18 156 stad. Próbki do badań laboratoryjnych były pobierane przez producenta brojlerów gatunku kura (*Gallus gallus*). Stwierdzono wyniki dodatnie w 977 przypadkach, co stanowi 5,4% przebadanych stad, w tym: odsetek stad zakażonych *Salmonella* Enteritidis wyniósł 2,9%, *Salmonella* Typhimurium – 0,2%, a zakażenie innymi serotypami *Salmonella* – 2,3%.

Najczęściej stwierdzanymi serotypami *Salmonella* u brojlerów były: *Salmonella* Enteritidis 2,9%, *Salmonella* Seftenberg 0,9%, *Salmonella* Infantis 0,69%.

W 2009 r. na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej rozpoczęła się realizacja „Krajowego programu zwalczania niektórych serotypów *Salmonella* w stadach brojlerów gatunku kura (*Gallus gallus*)”. Wyniki realizacji tego programu podano w tabeli 2.

Tabela 2. Wyniki realizacji krajowego programu zwalczania *Salmonella* w stadach brojlerów gatunku kura (*Gallus gallus*) w latach 2010–2015

Rok	Liczba stad brojlerów gatunku kura (<i>Gallus gallus</i>) zbadanych	Procent stad brojlerów gatunku kura (<i>Gallus gallus</i>) zakażonych
2015	38 528	0,23%
2014	35 662	0,15%

2013	28 941	0,19%
2012	31 182	0,28%
2011	29 343	0,49%
2010	26 892	0,72%

(źródło: Inspekcja Weterynaryjna)

Głównym, pierwotnym rezerwuarem odzwierzęcych pałeczek *Salmonella* w Rzeczypospolitej Polskiej jest drób. Do zakażeń u ludzi w 2014 r., zgodnie z danymi z raportu Europejskiego Urzędu do spraw Bezpieczeństwa Żywności na temat tendencji i źródeł chorób odzwierzęcych, odzwierzęcych czynników chorobotwórczych oraz ognisk przenoszonych przez żywność z 2014 r., dochodziło najczęściej przez spożywanie skażonych produktów pochodzenia zwierzęcego, m. in. jaj i produktów jajecznych oraz mięsa i przetworów mięsnych, w tym drobiowych.

Informacje o zachorowaniach na choroby zakaźne, zakażeniach i zatruciach w Polsce są zbierane przez Zakład Epidemiologii Narodowego Instytutu Zdrowia Publicznego – Państwowego Zakładu Higieny, a następnie publikowane na stronie internetowej Zakładu (www.pzh.gov.pl) w postaci dwutygodniowych meldunków o zachorowaniach na choroby zakaźne i zatruciach.

1.6. Struktura i organizacja organów Inspekcji Weterynaryjnej

Na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej właściwą władzą wykonawczą w zakresie realizacji programów, o których mowa w art. 5 ust. 1 rozporządzenia nr 2160/2003, są organy Inspekcji Weterynaryjnej, tj. Główny Lekarz Weterynarii, wojewódzki lekarz weterynarii oraz powiatowy lekarz weterynarii. Obecnie funkcjonuje 16 wojewódzkich inspektoratów weterynarii oraz 305 powiatowych inspektoratów weterynarii.

Struktura oraz kompetencje organów Inspekcji Weterynaryjnej zostały określone w ustawie z dnia 29 stycznia 2004 r. o Inspekcji Weterynaryjnej (Dz. U. z 2016 r. poz. 1077, z późn. zm.).

Zgodnie z art. 57 ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt, Główny Lekarz Weterynarii jest odpowiedzialny za opracowanie programu, a następnie nadzoruje jego realizację oraz informuje Komisję Europejską o postępach w jego realizacji. Na poziomie województwa nadzór nad realizacją programu jest sprawowany przez wojewódzkiego lekarza weterynarii. Bezpośredni nadzór nad realizacją programu na poziomie powiatu sprawuje powiatowy lekarz weterynarii, który

jest również odpowiedzialny za wykonywanie wszelkich czynności urzędowych w ramach programu.

Organy Inspekcji Weterynaryjnej współdziałają przy wykonywaniu swoich zadań z organami Państwowej Inspekcji Sanitarnej, Państwowej Inspekcji Farmaceutycznej, Inspekcji Handlowej, Inspekcji Transportu Drogowego, Inspekcji Jakości Handlowej Artykułów Rolno-Spożywczych oraz z organami jednostek samorządu terytorialnego.

W ramach programu badania laboratoryjne będą wykonywane przez laboratoria, o których mowa w art. 25 ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. o Inspekcji Weterynaryjnej.

Krajowe laboratorium referencyjne w zakresie badań laboratoryjnych określonych programem określa rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 18 kwietnia 2012 r. w sprawie krajowych laboratoriów referencyjnych (Dz. U. z 2014 r. poz. 256, z późn. zm.).

1.7. Laboratoria, w których przeprowadza się badania laboratoryjne próbek pobranych w ramach programu

Badanie laboratoryjne próbek pobieranych w ramach programu przeprowadza się w laboratoriach urzędowych wyznaczonych przez Głównego Lekarza Weterynarii, zgodnie z art. 25 ust. 3 ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. o Inspekcji Weterynaryjnej.

W przypadkach uzasadnionych ekonomicznie lub organizacyjnie próbki pobrane w ramach programu przez powiatowego lekarza weterynarii właściwego ze względu na miejsce prowadzenia przez podmiot działalności nadzorowanej, zwanego dalej „powiatowym lekarzem weterynarii”, mogą być przesłane do laboratorium urzędowego wyznaczonego przez Głównego Lekarza Weterynarii, zgodnie z art. 25 ust. 3 ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. o Inspekcji Weterynaryjnej, znajdującego się w innym województwie. Powiatowy lekarz weterynarii jest obowiązany do powiadomienia wojewódzkiego lekarza weterynarii o zamiarze przesłania tych próbek do innego województwa. Wojewódzki lekarz weterynarii właściwy dla powiatu, w którym są pobierane próbki, powiadamia wojewódzkiego lekarza weterynarii właściwego ze względu na położenie laboratorium o zamiarze przesłania próbek.

Próbki pobrane z inicjatywy producenta brojlerów gatunku kura (*Gallus gallus*) mogą być również badane w laboratoriach urzędowych zatwierdzonych przez Głównego Lekarza Weterynarii, w trybie art. 25a ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. o Inspekcji Weterynaryjnej w kierunku metody badawczej opisanej w zmianie do Polskiej Normy PN-EN ISO 6579:2003/A1:2007.

Wykaz laboratoriów zatwierdzonych przez Głównego Lekarza Weterynarii jest umieszczony, zgodnie z art. 25 ust. 8 ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. o Inspekcji Weterynaryjnej, na stronie internetowej administrowanej przez Główny Inspektorat Weterynarii (www.wetgiw.gov.pl).

Krajowym laboratorium referencyjnym o kierunku badań laboratoryjnych *Salmonella* (w zakresie chorób odzwierzęcych), zgodnie z przepisami rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 18 kwietnia 2012 r. w sprawie krajowych laboratoriów referencyjnych jest Laboratorium w Zakładzie Mikrobiologii Państwowego Instytutu Weterynaryjnego – Państwowego Instytutu Badawczego w Puławach.

Do próbek przesyłanych do badań laboratoryjnych, pobranych w ramach kontroli urzędowych, dołącza się wypełnione pismo przewodnie, którego wzór jest określony w załączniku nr 6 do rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 16 stycznia 2008 r. w sprawie sposobu prowadzenia dokumentacji związanej ze zwalczaniem chorób zakaźnych zwierząt (Dz. U. poz. 107).

W piśmie przewodnim dołączonym do próbek kierowanych do badania laboratoryjnego producent brojlerów gatunku kura (*Gallus gallus*) jest obowiązany umieścić informacje dotyczące:

- 1) imienia i nazwiska oraz adresu albo nazwy oraz adresu producenta brojlerów gatunku kura (*Gallus gallus*);
- 2) numeru lub oznaczenia stada oraz weterynaryjnego numeru identyfikacyjnego gospodarstwa;
- 3) liczby próbek oraz rodzaju pobranego materiału;
- 4) daty i godziny pobrania próbek oraz ich wysłania do laboratorium;
- 5) rodzaju zastosowanej szczepionki w stadzie brojlerów gatunku kura (*Gallus gallus*) oraz terminu jej podania, jeżeli była stosowana;
- 6) stosowanych środków przeciwdrobnoustrojowych, jeżeli były stosowane;
- 7) imienia i nazwiska oraz adresu osoby pobierającej próbki.

Laboratoria urzędowe wykonujące badania laboratoryjne w ramach programu, podczas badania bakteriologicznego oceniają każdorazowo efekt hamujący wzrost bakterii.

W przypadku wykrycia serotypu *Salmonella* innego niż objęty programem identyfikuje się ten serotyp i podaje jego nazwę. Z wykonanych badań laboratoryjnych sporządza się sprawozdanie. W sprawozdaniu umieszcza się informacje o stadzie (numer lub oznaczenie stada), rodzaju badanego materiału oraz o wyniku badania każdej z badanych próbek, zgodnie z jednym z następujących wzorów:

- 1) w próbce nr... nie stwierdzono pałeczek *Salmonella* spp. i nie stwierdzono efektu hamującego wzrost bakterii;
- 2) w próbce nr... nie stwierdzono pałeczek *Salmonella* spp. i stwierdzono efekt hamujący wzrost bakterii;
- 3) w próbce nr... stwierdzono pałeczki *Salmonella*... (należy podać nazwę serowaru lub strukturę antygenową uzyskanego izolatu) i nie stwierdzono efektu hamującego wzrost bakterii.

W przypadku gdy:

- 1) pismo przewodnie dołączone do próbek kierowanych do badania laboratoryjnego nie zawierało co najmniej informacji wymaganych zgodnie z niniejszym ustępem,
- 2) ilość lub rodzaj materiału do badań laboratoryjnych nie spełnia wymogów ustanowionych w załączniku do rozporządzenia nr 200/2012,
- 3) warunki transportu próbek do laboratorium nie spełniają wymagań ustanowionych w ust. 2.2.4 załącznika do rozporządzenia nr 200/2012

– laboratorium informuje o tym producenta brojlerów gatunku kura (*Gallus gallus*) przy przyjęciu próbek do badania laboratoryjnego. W przypadku gdy producent brojlerów gatunku kura (*Gallus gallus*) zdecydował o przeprowadzeniu badania laboratoryjnego, w sprawozdaniu z przeprowadzonych badań laboratoryjnych umieszcza się informację: „Badanie laboratoryjne nie może być traktowane jako przeprowadzone zgodnie z wymaganiami programu zwalczania niektórych serotypów *Salmonella* w stadach brojlerów gatunku kura (*Gallus gallus*)”.

Laboratoria urzędowe wykonujące badania laboratoryjne w ramach programu oraz producenci brojlerów gatunku kura (*Gallus gallus*) po uzyskaniu dodatniego wyniku badań laboratoryjnych lub stwierdzeniu efektu hamującego wzrost bakterii w próbkach pobranych z inicjatywy producenta brojlerów gatunku kura (*Gallus gallus*) niezwłocznie informują o tym powiatowego lekarza weterynarii.

Laboratoria urzędowe wyznaczone przez Głównego Lekarza Weterynarii zgodnie z art. 25 ust. 3 ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. o Inspekcji Weterynaryjnej po uzyskaniu dodatniego wyniku badań laboratoryjnych lub stwierdzeniu efektu hamującego wzrost bakterii w próbkach pobranych przez powiatowego lekarza weterynarii informują o tym powiatowego lekarza weterynarii oraz wojewódzkiego lekarza weterynarii.

Wszystkie sprawozdania z badań laboratoryjnych próbek pobranych zarówno z inicjatywy producenta brojlerów gatunku kura (*Gallus gallus*), jak i pobranych przez powiatowego lekarza weterynarii, są przesyłane do powiatowego lekarza weterynarii.

Laboratoria urzędowe wykonujące badania w ramach programu na koniec okresu sprawozdawczego, a na wniosek wojewódzkiego lekarza weterynarii przygotowują sprawozdanie dotyczące tych badań laboratoryjnych.

Laboratoria urzędowe wykonujące badania w ramach programu przechowują wszystkie izolaty *Salmonella* wyizolowane w ramach programu co najmniej przez dwa lata od dnia uzyskania wyniku badań laboratoryjnych. Dodatkowo spośród tych izolatów laboratorium przesyła do krajowego laboratorium referencyjnego o kierunku badań laboratoryjnych *Salmonella* jeden szczep reprezentujący każdy stwierdzony serotyp wraz z kartą informacyjną lub jeżeli nie została wykonana pełna identyfikacja serotypu – typ serologiczny w celu wykonania badań laboratoryjnych potwierdzających.

1.8. Metody stosowane do wykrywania serotypów *Salmonella* w stadach brojlerów gatunku kura (*Gallus gallus*)

Metody stosowane do wykrywania serotypów *Salmonella* w stadach brojlerów gatunku kura (*Gallus gallus*) są określone w ust. 3 załącznika do rozporządzenia nr 200/2012.

Do wykrywania serotypów objętych programem jest stosowana metoda zalecana przez Wspólnotowe Laboratorium Referencyjne w Bilthoven w Holandii. Metoda ta została opisana w załączniku D do normy PN-EN ISO 6579:2003/A1:2007 Mikrobiologia żywności i pasz – Horyzontalna metoda wykrywania *Salmonella* spp. (Załącznik D: Wykrywanie *Salmonella* w kale zwierząt i próbkach środowiskowych z etapu produkcji pierwotnej), w której do selektywnego namnażania stosuje się półpłynną pożywkę MSRV.

Serotypowaniu podlega przynajmniej jeden izolat z każdej dodatniej próbki, zgodnie ze schematem Kaufmanna-White'a-Le Minora.

1.9. Urzędowe kontrole stad brojlerów gatunku kura (*Gallus gallus*) oraz urzędowe kontrole pasz przeznaczonych dla tych stad

Pobieranie próbek w ramach programu odbywa się w gospodarstwie.

We wszystkich stadach brojlerów gatunku kura (*Gallus gallus*) pobranie próbek z inicjatywy producenta brojlerów gatunku kura (*Gallus gallus*) powinno nastąpić w okresie 3 tygodni przed planowanym przemieszczeniem brojlerów gatunku kura (*Gallus gallus*) do rzeźni zgodnie z ust. 1 załącznika do rozporządzenia nr 200/2012. Wyniki badania próbek

muszą być znane przed przemieszczeniem brojlerów gatunku kura (*Gallus gallus*) do rzeźni zgodnie z częścią B załącznika II do rozporządzenia nr 2160/2003.

Procedura pobierania próbek została określona w ust. 2.2 załącznika do rozporządzenia nr 200/2012, a analiza laboratoryjna próbek jest określona w ust. 3 tego załącznika.

Koszt pobrania, transportu oraz badania tych próbek w laboratorium ponosi producent brojlerów gatunku kura (*Gallus gallus*).

Producent brojlerów gatunku kura (*Gallus gallus*) jest obowiązany poinformować powiatowego lekarza weterynarii o każdej zmianie stanu prawnego lub faktycznego związanego z prowadzeniem działalności nadzorowanej, w zakresie dotyczącym wymagań weterynaryjnych, w szczególności o umieszczeniu nowego stada brojlerów w kurniku. Informacja taka powinna zostać przekazana na piśmie w terminie siedmiu dni od dnia zaistnienia takiego zdarzenia. Jednocześnie producent brojlerów gatunku kura (*Gallus gallus*) przedkłada powiatowemu lekarzowi weterynarii harmonogram pobierania próbek w stadzie w celu zatwierdzenia.

Producent brojlerów gatunku kura (*Gallus gallus*) jest obowiązany do prowadzenia dokumentacji związanej z pobieraniem próbek, zawierającej co najmniej informacje dotyczące:

- 1) stada (liczba sztuk drobiu, wiek);
- 2) rodzaju próbek, daty i godziny pobrania próbek;
- 3) imienia i nazwiska oraz adresu osoby pobierającej próbki;
- 4) daty i godziny wysłania próbek do laboratorium;
- 5) nazwy i adresu laboratorium;
- 6) wyników badań laboratoryjnych próbek pobranych w ramach programu.

Dokumentację przechowuje się przez co najmniej dwa lata od dnia zbycia stada.

Powiatowy lekarz weterynarii nadzoruje prawidłowe pobieranie próbek z inicjatywy producenta brojlerów gatunku kura (*Gallus gallus*) oraz kontroluje dokumentację prowadzoną przez producenta brojlerów gatunku kura (*Gallus gallus*). Nadzór ten obejmuje kontrolę realizacji harmonogramu oraz sposobu pobierania próbek. Kontrolę sposobu pobierania próbek przeprowadza się z częstotliwością zależną od analizy ryzyka dokonanej przez powiatowego lekarza weterynarii. Czynności te odbywają się zgodnie z przepisami art. 19 i art. 20 ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. o Inspekcji Weterynaryjnej.

Nadzór może odbywać się w trakcie urzędowych kontroli gospodarstw oraz w każdym przypadku, jeżeli powiatowy lekarz weterynarii uzna, że zachodzi taka konieczność.

Częstotliwość pobierania przez powiatowego lekarza weterynarii próbek jest określona w ust. 2.1 lit. b załącznika do rozporządzenia nr 200/2012.

Opłaty związane z badaniem laboratoryjnym próbek pobranych przez powiatowego lekarza weterynarii, w przypadku stwierdzenia efektu hamującego wzrost bakterii, ponosi producent brojlerów gatunku kura (*Gallus gallus*). Opłata zawiera:

- 1) koszt badania laboratoryjnego w wysokości określonej w poz. 7 załącznika nr 2 do rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 15 grudnia 2006 r. w sprawie sposobu ustalania i wysokości opłat za czynności wykonywane przez Inspekcję Weterynaryjną, sposobu i miejsc pobierania tych opłat oraz sposobu przekazywania informacji w tym zakresie Komisji Europejskiej (Dz. U. z 2013 r. poz. 388);
- 2) koszt dojazdu związanego z pobraniem próbek i koszty dowozu próbek do laboratorium, według stawek za jeden kilometr przebiegu pojazdu, ustalonych zgodnie z przepisami w sprawie warunków ustalania oraz sposobu dokonywania zwrotu kosztów używania do celów służbowych samochodów osobowych, motocykli i motorowerów niebędących własnością pracodawcy;
- 3) koszt użytych wyrobów medycznych stosowanych w medycynie weterynaryjnej.

Urzędowe kontrole pasz przeznaczonych dla stad brojlerów gatunku kura (*Gallus gallus*) w zakresie wykrywania serotypów *Salmonella* objętych programem są ujęte w krajowym planie kontroli urzędowej pasz, przygotowanym i wdrożonym zgodnie z art. 42 ustawy z dnia 22 lipca 2006 r. o paszach (Dz. U. z 2014 r. poz. 398, z późn. zm.) oraz z tytułem V rozporządzenia (WE) nr 882/2004 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 29 kwietnia 2004 r. w sprawie kontroli urzędowych przeprowadzanych w celu sprawdzenia zgodności z prawem paszowym i żywnościowym oraz regułami dotyczącymi zdrowia zwierząt i dobrostanu zwierząt (Dz. Urz. UE L 165 z 30.04.2004, str. 1, z późn. zm. – Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 3, t. 45, str. 200).

2. Wymagania dotyczące przedsiębiorstw spożywczych i paszowych objętych programem

2.1. Wytyczne dotyczące dobrych praktyk produkcji zwierzęcej oraz inne wytyczne w zakresie bezpieczeństwa biologicznego

2.1.1. Zarządzanie w zakresie higieny w gospodarstwach

W odniesieniu do stad brojlerów, minimalne wymagania i sposób utrzymywania brojlerów są określone w rozdziale 1 i 5 rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 15 lutego 2010 r. w sprawie wymagań i sposobu postępowania przy utrzymywaniu

gatunków zwierząt gospodarskich, dla których normy ochrony zostały określone w przepisach Unii Europejskiej (Dz. U. poz. 344 i 1157 oraz z 2011 r. poz. 1652) oraz w rozporządzeniu Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 17 grudnia 2009 r. w sprawie sposobu ustalania poziomu obsady kurcząt brojlerów w kurniku, w którym są one utrzymywane (Dz. U. poz. 1784).

W gospodarstwie utrzymującym drób powinny znajdować się co najmniej:

- 1) wydzielone miejsca do składowania środków odkażających, zabezpieczone przed dostępem osób niepowołanych;
- 2) wydzielone miejsce do składowania obornika;
- 3) miejsce zapewniające właściwe warunki do przetrzymywania produktów leczniczych weterynaryjnych, zabezpieczone przed dostępem osób nieupoważnionych;
- 4) odzież i obuwie przeznaczone tylko do obowiązkowego użycia w gospodarstwie;
- 5) maty dezynfekcyjne nasączone środkiem odkażającym, przed wjazdem na teren gospodarstwa oraz przed wejściami do poszczególnych kurników;
- 6) środki odkażające w ilości niezbędnej do przeprowadzenia doraźnego odkażania.

W odniesieniu do warunków utrzymania drobiu oraz zasad zarządzania gospodarstwem powinny zostać spełnione następujące środki bioasekuracji, polegające na:

- 1) stosowaniu zasady „cały kurnik pełen/cały kurnik pusty”;
- 2) zapewnieniu odpowiednich warunków utrzymania w zakresie temperatury, wilgotności, wymiany powietrza, dostępu światła;
- 3) stosowaniu prawidłowej obsady kurnika;
- 4) utrzymywaniu w jednym kurniku, w obrębie jednego stada, drobiu w jednakowym wieku;
- 5) izolacji poszczególnych kurników przez stosowanie osobnej obsługi, żywienia, wyposażenia oraz sprzętu;
- 6) zabezpieczeniu paszy przed dostępem gryzoni i dzikich ptaków;
- 7) rejestrowaniu wejść osób nieupoważnionych na teren gospodarstwa;
- 8) odkażaniu kół pojazdów wjeżdżających na teren gospodarstwa;
- 9) regularnym aktualizowaniu planu zabezpieczenia gospodarstwa przed gryzoniami;
- 10) rejestrowaniu prowadzonych regularnie czynności odkażania, dezynsekcji i deratyzacji.

Pomieszczenia, w których utrzymuje się drób, ich wyposażenie oraz sprzęt powinny być wykonane z materiałów nieszkodliwych dla zdrowia drobiu oraz nadających się do oczyszczania i odkażania.

2.1.2. Środki zapobiegające zakażeniom przenoszonym przez pracowników gospodarstw lub zwierzęta, pasze i wodę pitną

Budynki, w których jest utrzymywany drób, powinny być:

- 1) zabezpieczone przed dostępem zwierząt innych niż utrzymywane w gospodarstwie;
- 2) utrzymywane w czystości;
- 3) oznakowane tablicą z napisem „Osobom nieupoważnionym wstęp wzbroniony”.

Odchody oraz niezjedzone resztki paszy usuwa się z pomieszczeń tak często, aby uniknąć zanieczyszczenia paszy lub wody.

Osoby zatrudnione do wykonywania czynności związanych z utrzymywaniem drobiu powinny:

- 1) stosować odzież ochroną, oddzielną do pracy przy każdym kurniku;
- 2) posiadać aktualne badania na nosicielstwo pałeczek *Salmonella*;
- 3) zostać przeszkolone w zakresie higieny osobistej oraz możliwych dróg przenoszenia zakażenia za pośrednictwem odzieży i sprzętu.

2.1.3. Higiena transportu zwierząt do gospodarstw i z gospodarstw

Zalecenia dotyczące transportu drobiu:

- 1) drób powinien być przewożony zgodnie z przepisami ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt i zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt, ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o ochronie zwierząt (Dz. U. z 2013 r. poz. 856, z późn. zm.) oraz rozporządzenia Rady (WE) nr 1/2005 z dnia 22 grudnia 2004 r. w sprawie ochrony zwierząt podczas transportu i związanych z tym działań oraz zmieniające dyrektywy 64/432/EWG i 93/119/WE oraz rozporządzenie (WE) nr 1255/97 (Dz. Urz. UE L 3 z 05.01.2005, str. 1, z późn. zm.);
- 2) transport do gospodarstwa powinien odbywać się w pojazdach oraz w kontenerach lub pojemnikach transportowych, które zostały dokładnie oczyszczone i odkażone przed załadunkiem drobiu przy użyciu dopuszczonego do obrotu środka odkażającego w stężeniu umożliwiającym inaktywację pałeczek *Salmonella*;

- 3) bezpośrednio po rozładunku drobiu w gospodarstwie albo w rzeźni pojazdy oraz kontenery lub pojemniki transportowe powinny zostać oczyszczone i odkażone przy użyciu dopuszczonego do obrotu środka odkażającego w stężeniu umożliwiającym inaktywację pałeczek *Salmonella*.

2.2. Nadzór weterynaryjny nad gospodarstwami rolnymi

Ustawa z dnia 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt ustanawia nadzór organów administracji publicznej nad prowadzeniem działalności związanej z utrzymywaniem drobiu, określa warunki zapewniające odpowiedni poziom bezpieczeństwa epizootycznego dla prowadzenia tego rodzaju działalności oraz określa katalog środków nadzoru. Katalog ten obejmuje kompetencje organów administracji weterynaryjnej do wydawania aktów administracyjnych (decyzji administracyjnych) oraz prowadzenia działań faktycznych o charakterze materialno-technicznym.

Podjęcie i prowadzenie działalności nadzorowanej w zakresie utrzymywania zwierząt gospodarskich, w celu umieszczenia tych zwierząt lub produktów pochodzących z tych zwierząt lub od tych zwierząt na rynku, jest dozwolone po uprzednim zgłoszeniu, w formie pisemnej, zamiaru jej prowadzenia powiatowemu lekarzowi weterynarii właściwemu ze względu na przewidywane miejsce jej podjęcia i prowadzenia.

Podmioty prowadzące działalność nadzorowaną są obowiązane do poinformowania powiatowego lekarza weterynarii o zaprzestaniu prowadzenia określonego rodzaju działalności nadzorowanej, a także o każdej zmianie stanu prawnego lub faktycznego związanego z prowadzeniem tej działalności, w zakresie dotyczącym wymagań weterynaryjnych. Informacja taka powinna zostać przekazana w formie pisemnej w terminie siedmiu dni od dnia zaistnienia takiego zdarzenia. Podmioty prowadzące działalność podlegającą nadzorowi organów Inspekcji Weterynaryjnej są obowiązane zapewnić spełnienie wymagań weterynaryjnych, lokalizacyjnych, zdrowotnych, higienicznych, sanitarnych, organizacyjnych, technicznych lub technologicznych zabezpieczających przed zagrożeniem epizootycznym, epidemicznym lub wymagań, które zapewniają właściwą jakość produktów.

W ramach nadzoru sprawowanego przez organy Inspekcji Weterynaryjnej nad działalnością związaną z drobiem pracownikom tej Inspekcji, jak również osobom wyznaczonym do wykonywania w jej imieniu określonych zadań, przysługuje prawo

przeprowadzenia w każdym czasie kontroli w zakresie spełnienia przez podmioty nadzorowane wymagań weterynaryjnych. Uprawnienia kontrolne, oprócz prawa wstępu na teren prowadzenia przez podmiot działalności nadzorowanej, obejmują, zgodnie z art. 19 ust. 3 ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. o Inspekcji Weterynaryjnej, prawo do nieodpłatnego pobierania próbek do badań laboratoryjnych oraz żądania pisemnych lub ustnych informacji w zakresie objętym przedmiotem kontroli, w tym okazywania i udostępniania dokumentów lub danych informatycznych związanych z tą kontrolą.

Jeżeli w wyniku kontroli zostaną stwierdzone uchybienia w spełnieniu wymagań weterynaryjnych przez podmioty nadzorowane, organy Inspekcji Weterynaryjnej mają kompetencje do doprowadzenia wadliwego stanu faktycznego do stanu nakazanego w przepisach prawa weterynaryjnego. Inspekcja Weterynaryjna działa w tym zakresie, łącząc realizację funkcji kontrolnych z uprawnieniami władczymi dającymi możliwość wydawania decyzji administracyjnych, w tym nakazów oraz zakazów.

W przypadku stwierdzenia, że przy prowadzeniu działalności nadzorowanej są naruszone wymagania weterynaryjne, powiatowy lekarz weterynarii, zgodnie z art. 8 ust. 1 ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt, wydaje jedną z następujących decyzji administracyjnych:

- 1) nakazującą usunięcie uchybień w określonym terminie;
- 2) nakazującą wstrzymanie działalności do czasu usunięcia uchybień;
- 3) zakazującą umieszczania na rynku zwierząt lub handlu zwierzętami będącymi przedmiotem działalności albo zakazującą produkcji, umieszczania na rynku lub handlu określonymi produktami wytwarzanymi przy prowadzeniu tej działalności.

O zakresie przedmiotowym decyzji rozstrzyga powiatowy lekarz weterynarii. Nie jest to jednak uznanie swobodne. Dokonując bowiem rozstrzygnięcia, organ Inspekcji Weterynaryjnej ma na względzie wynikające z naruszenia prawa weterynaryjnego zagrożenie zdrowia publicznego lub zdrowia zwierząt.

2.3. Wpis gospodarstw do rejestru

Zgodnie z art. 11 ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt, powiatowy lekarz weterynarii prowadzi rejestr podmiotów prowadzących działalność nadzorowaną.

2.4. Prowadzenie dokumentacji w gospodarstwach

Zgodnie z art. 69 ust. 3 ustawy z dnia 6 września 2001 r. – Prawo farmaceutyczne (Dz. U. z 2016 r. poz. 2142, z późn. zm.), jeżeli tkanki i produkty pochodzące od zwierząt są przeznaczone do spożycia przez ludzi, to posiadacze tych zwierząt lub osoby odpowiedzialne za zwierzęta są obowiązani do posiadania dokumentacji w formie ewidencji nabycia, posiadania i stosowania produktów leczniczych weterynaryjnych oraz leczenia zwierząt prowadzonej zgodnie z przepisami ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt.

Szczegółowy zakres i sposób prowadzenia przez lekarzy weterynarii dokumentacji lekarsko-weterynaryjnej z wykonywanych czynności leczniczych i profilaktycznych oraz stosowanych produktów leczniczych, jak również zakres i sposób prowadzenia ewidencji leczenia zwierząt przez posiadacza zwierząt gospodarskich, a także tryb dokonywania wpisów w tej ewidencji przez lekarzy weterynarii leczących zwierzęta, jest określony w rozporządzeniu Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 29 września 2011 r. w sprawie zakresu i sposobu prowadzenia dokumentacji lekarsko-weterynaryjnej i ewidencji leczenia zwierząt oraz wzorów tej dokumentacji i ewidencji (Dz. U. poz. 1347).

Zgodnie z art. 69 ust. 4 ustawy z dnia 6 września 2001 r. – Prawo farmaceutyczne przedmiotową dokumentację lekarz weterynarii oraz posiadacz zwierzęcia przechowują przez 5 lat od dnia dokonania w nich ostatniego wpisu.

Wzór dokumentacji obrotu detalicznego produktami leczniczymi weterynaryjnymi jest określony w rozporządzeniu Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 17 października 2008 r. w sprawie sposobu prowadzenia dokumentacji obrotu detalicznego produktami leczniczymi weterynaryjnymi i wzoru tej dokumentacji (Dz. U. poz. 1236).

2.5. Dokumenty towarzyszące zwierzętom w przypadku ich wysyłki

W handlu, jak również przy przywozie, dokumenty są wystawiane zgodnie z:

- 1) rozporządzeniem Komisji (WE) nr 599/2004 z dnia 30 marca 2004 r. dotyczącym przyjęcia zharmonizowanego wzoru świadectwa i sprawozdania z kontroli związanych z wewnątrzwspólnotowym handlem zwierzętami i produktami pochodzenia zwierzęcego (Dz. Urz. UE L 94 z 31.03.2004, str. 44 – Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 3, t. 43, str. 354);
- 2) rozporządzeniem Komisji (WE) nr 798/2008 z dnia 8 sierpnia 2008 r. ustanawiającym wykaz państw trzecich, terytoriów, stref lub grup, z których dopuszczalny jest przywóz do i tranzyt przez terytorium Wspólnoty drobiu

- i produktów drobiowych oraz wymogów dotyczących świadectw weterynaryjnych (Dz. Urz. UE L 226 z 23.08.2008, str. 1, z późn. zm.);
- 3) ustawą z dnia 27 sierpnia 2003 r. o weterynaryjnej kontroli granicznej (Dz. U. z 2014 r. poz. 424, z późn. zm.);
 - 4) ustawą z dnia 10 grudnia 2003 r. o kontroli weterynaryjnej w handlu (Dz. U. z 2015 r. poz. 519);
 - 5) ustawą z dnia 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt.

Zgodnie z art. 18 rozporządzenia (WE) nr 178/2002 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 28 stycznia 2002 r. ustanawiającego ogólne zasady i wymagania prawa żywnościowego, powołującego Europejski Urząd ds. Bezpieczeństwa Żywności oraz ustanawiającego procedury w zakresie bezpieczeństwa żywności (Dz. Urz. WE L 31 z 01.02.2002, str. 1 – Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 15, t. 6, str. 463), podmioty działające na rynku powinny zapewnić możliwość śledzenia żywności, pasz, zwierząt hodowlanych oraz wszelkich substancji przeznaczonych do dodania do żywności lub pasz. W tym celu podmioty te tworzą systemy i procedury umożliwiające przekazanie takich informacji na żądanie właściwych władz.

Zgodnie z art. 7 rozporządzenia (WE) nr 853/2004 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 29 kwietnia 2004 r. ustanawiającego szczególne przepisy dotyczące higieny w odniesieniu do żywności pochodzenia zwierzęcego (Dz. Urz. UE L 139 z 30.04.2004, str. 55 – Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 3, t. 45, str. 14) przesyłki produktów pochodzenia zwierzęcego są zaopatrywane w świadectwa lub inne dokumenty, które są określone w prawodawstwie unijnym.

Wywóz zwierząt i produktów pochodzenia zwierzęcego odbywa się zgodnie z wymaganiami uzgodnionymi z władzami danego państwa.

Dodatkowo dla każdej przesyłki zwierząt przemieszczanej na terytorium Unii Europejskiej, w tym podlegającej wywozowi, wystawia się w systemie TRACES świadectwo zdrowia dla zwierząt w handlu wewnątrzwspólnotowym.

2.6. Inne środki w celu zapewnienia identyfikacji zwierząt

W celu zapewnienia identyfikacji drobiu przemieszczanego na terytorium Unii Europejskiej wystawia się w systemie TRACES świadectwo zdrowia dla zwierząt w handlu zawierające szczegółowe dane dotyczące przesyłki tego drobiu, w szczególności miejsce pochodzenia i przeznaczenia.

W przypadku wywozu przesyłek dane dotyczące przesyłki są również wprowadzane do systemu TRACES. W systemie jest odnotowywana również kontrola dobrostanu na granicy.

Przy przywozie dla każdej przesyłki jest wystawiany dokument CVED zgodny z rozporządzeniem Komisji (WE) nr 282/2004 z dnia 18 lutego 2004 r. wprowadzającym dokument zgłoszenia i kontroli weterynaryjnych dotyczących zwierząt wwożonych do Wspólnoty pochodzących z krajów trzecich (Dz. Urz. UE L 49 z 19.02.2004, str. 11 – Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 3, t. 42, str. 462), którego oryginał towarzyszy przesyłce do miejsca przeznaczenia. Dodatkowo wersja elektroniczna dokumentu CVED jest wprowadzana do systemu TRACES.

3. Środki podejmowane w odniesieniu do zwierząt lub produktów, u których albo w których wykryto *Salmonella* spp., w szczególności środki podjęte w celu ochrony zdrowia publicznego, a także wszelkie podjęte środki zapobiegawcze, takie jak szczepienia

3.1. Postępowanie producenta brojlerów gatunku kura (*Gallus gallus*) i powiatowego lekarza weterynarii w przypadku wykrycia serotypu *Salmonella* objętego programem lub efektu hamującego wzrost bakterii w próbkach pobranych z inicjatywy producenta brojlerów gatunku kura (*Gallus gallus*) w stadzie brojlerów gatunku kura (*Gallus gallus*).

3.1.1. W przypadku uzyskania dodatniego wyniku badań laboratoryjnych próbek pobranych z inicjatywy producenta brojlerów gatunku kura (*Gallus gallus*) lub wykrycia efektu hamującego wzrost bakterii w okresie trzech tygodni przed przemieszczeniem brojlerów gatunku kura (*Gallus gallus*) do rzeźni, producent brojlerów gatunku kura (*Gallus gallus*) na podstawie art. 42 ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt jest obowiązany do:

- 1) niezwłocznego zawiadomienia o tym powiatowego lekarza weterynarii;
- 2) pozostawienia brojlerów w miejscu ich utrzymywania i niewprowadzania tam innego drobiu;
- 3) uniemożliwienia osobom nieupoważnionym dostępu do kurnika lub miejsc utrzymywania brojlerów podejrzanych o zakażenie serotypem *Salmonella* objętym programem, jak również do miejsc, w których znajdują się ich zwłoki;

- 4) wstrzymania się od wywożenia, wynoszenia, zbywania mięsa, zwłok brojlerów, paszy, odchodów pochodzących od drobiu, ściółki oraz innych przedmiotów znajdujących się w miejscu utrzymywania brojlerów;
- 5) udostępnienia organom Inspekcji Weterynaryjnej brojlerów do badań i zabiegów weterynaryjnych, a także udzielania pomocy przy wykonywaniu tych badań i zabiegów;
- 6) udzielania powiatowemu lekarzowi weterynarii wyjaśnień i informacji, które mogą mieć znaczenie dla wykrycia *Salmonella* i źródeł zakażenia lub zapobiegania szerzeniu się tej choroby;
- 7) udostępnienia powiatowemu lekarzowi weterynarii dokumentacji dotyczącej stada, a w szczególności dokumentacji potwierdzającej zakup piskląt, ściółki, paszy, sprzedaży zwierząt oraz dokumentacji związanej z ewidencją leczenia;
- 8) zwiększenia standardów zoohigienicznych.

3.1.2. W przypadku uzyskania dodatniego wyniku badań laboratoryjnych próbek pobranych z inicjatywy producenta brojlerów gatunku kura (*Gallus gallus*) powiatowy lekarz weterynarii, zgodnie z art. 42 ust. 6 oraz z art. 44 ust. 1 ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt:

- 1) przeprowadza dochodzenie epizootyczne w zakresie, o którym stanowi art. 42 ust. 7 ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt;
- 2) pobiera próbki do badań laboratoryjnych w pozostałych stadach w gospodarstwie, które będą przemieszczane do rzeźni w okresie 3 tygodni, w sposób, który jest określony w załączniku do rozporządzenia nr 200/2012;
- 3) przeprowadza, w celu ustalenia źródła zakażenia stada serotypami *Salmonella* objętymi programem, badania:
 - a) paszy,
 - b) wody z ujęć własnych gospodarstwa.

3.1.3. W przypadku uzyskania dodatniego wyniku badań laboratoryjnych w kierunku serotypów *Salmonella* objętych programem (innych niż szczepy szczepionkowe) lub w przypadku wykrycia efektu hamującego wzrost bakterii w próbkach pobranych z inicjatywy producenta brojlerów gatunku kura (*Gallus gallus*) lub w próbkach pobranych

przez powiatowego lekarza weterynarii, powiatowy lekarz weterynarii, zgodnie z art. 44 ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt, w drodze decyzji administracyjnej:

1) nakazuje:

- a) unieszkodliwienie zwłok wszystkich sztuk drobiu padłego, zgodnie z przepisami rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1069/2009 z dnia 21 października 2009 r. określającego przepisy sanitarne dotyczące produktów ubocznych pochodzenia zwierzęcego, nieprzeznaczonych do spożycia przez ludzi, i uchylającego rozporządzenie (WE) nr 1774/2002 (rozporządzenie o produktach ubocznych pochodzenia zwierzęcego) (Dz. Urz. UE L 300 z 14.11.2009, str. 1, z późn. zm.) oraz środkami wykonawczymi przyjętymi zgodnie z art. 40 tego rozporządzenia,
- b) zniszczenie pasz lub ich zagospodarowanie, po obróbce gwarantującej zabicie pałeczek *Salmonella*, jeżeli uzyskano dodatnie wyniki badania laboratoryjnego próbek paszy w kierunku obecności serotypów *Salmonella* objętych programem,
- c) zniszczenie lub zagospodarowanie ściółki oraz odchodów, które mogły ulec skażeniu, zgodnie z przepisami rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1069/2009 z dnia 21 października 2009 r. określającego przepisy sanitarne dotyczące produktów ubocznych pochodzenia zwierzęcego, nieprzeznaczonych do spożycia przez ludzi, i uchylającego rozporządzenie (WE) nr 1774/2002 (rozporządzenie o produktach ubocznych pochodzenia zwierzęcego) oraz środkami wykonawczymi przyjętymi zgodnie z jego art. 40,
- d) zniszczenie lub poddanie odkażaniu pozostałych przedmiotów, które mogły ulec skażeniu,
- e) dokładne oczyszczenie i odkażenie, pod nadzorem powiatowego lekarza weterynarii, kurników, w których był utrzymywany drób ze stada zakażonego w odniesieniu do celu unijnego, otoczenia budynków, środków transportu oraz pozostałych przedmiotów, które mogły ulec skażeniu, po wykonaniu czynności, o których mowa w lit. a–d,
- f) podjęcie przez producenta brojlerów gatunku kura (*Gallus gallus*) działań, mających na celu poprawę warunków zoohigienicznych oraz bezpieczeństwa epizootycznego w gospodarstwie, określonych w ust. 2.1;

- 2) zakazuje przemieszczania drobiu ze stada zakażonego z gospodarstwa i do stada zakażonego w gospodarstwie oraz ze stada do stada w obrębie gospodarstwa, chyba że drób przed zakończeniem tuczu, na wniosek producenta żywca kurcząt rzeźnych, zostanie przemieszczony bezpośrednio do rzeźni w celu poddania ubojowi.

W przypadku dodatniego wyniku badań laboratoryjnych próbek pobranych przez powiatowego lekarza weterynarii lub próbek pobranych z inicjatywy producenta brojlerów gatunku kura (*Gallus gallus*) koszty:

- 1) oczyszczenia i odkażenia kurników, w których był przetrzymywany drób ze stada brojlerów gatunku kura (*Gallus gallus*) zakażonego serotypem *Salmonella* objętym programem, ich otoczenia, środków transportu oraz pozostałych przedmiotów, które mogły ulec skażeniu,
- 2) podjęcia działań, mających na celu poprawę warunków zoohigienicznych oraz bezpieczeństwa epizootycznego w gospodarstwie

– są ponoszone przez producenta brojlerów gatunku kura (*Gallus gallus*).

3.2. Przesyłki drobiu z zakażonego stada przemieszczane do rzeźni zaopatruje się w świadectwo zdrowia, którego wzór jest określony w załączniku do programu.

W rozporządzeniu Komisji (WE) nr 2073/2005 z dnia 15 listopada 2005 r. w sprawie kryteriów mikrobiologicznych dotyczących środków spożywczych jako jedno z kryteriów bezpieczeństwa żywności w mięsie mielonym i surowych wyrobach z mięsa drobiowego, w drobiowym mięsie odkostnionym mechanicznie oraz w produktach z mięsa drobiowego, wskazano pałeczki *Salmonella* spp. W związku z tym producent brojlerów gatunku kura (*Gallus gallus*) jest obowiązany do wpisywania w łańcuchu żywnościowym dla drobiu wszystkich dodatnich wyników badań laboratoryjnych w kierunku *Salmonella*, w tym stwierdzonych serotypów *Salmonella*, także tych nieobjętych programem.

Przy przemieszczaniu do rzeźni brojlerów gatunku kura (*Gallus gallus*), które nie były badane zgodnie z wymaganiami określonymi w rozporządzeniu nr 200/2012 oraz w programie, w przypadku przeprowadzenia badania przedubojowego na terenie gospodarstwa pochodzenia, w pkt 4 świadectwa zdrowia należy zaznaczyć fakt pochodzenia drobiu ze stada o nieznanym statusie zdrowotnym odnośnie do *Salmonella*.

W przypadku uzyskania dodatniego wyniku badania laboratoryjnego próbek pobranych przez powiatowego lekarza weterynarii w stadzie brojlerów gatunku kura (*Gallus gallus*):

- 1) badanie przedubojowe brojlerów gatunku kura (*Gallus gallus*) z tego stada przeprowadza się zgodnie z sekcją I rozdziałem II częścią A ust. 1, częścią B ust. 1–3 oraz z sekcją IV rozdziałem V częścią A pkt 4 załącznika I do rozporządzenia nr 854/2004 ustanawiającego szczególne przepisy dotyczące organizacji urzędowych kontroli w odniesieniu do produktów pochodzenia zwierzęcego przeznaczonych do spożycia przez ludzi (Dz. Urz. UE L 139 z 30.04.2004, str. 206 – Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 3, t. 45, str. 75), zwanego dalej „rozporządzeniem nr 854/2004”;
- 2) ubój brojlerów gatunku kura (*Gallus gallus*) z tego stada przeprowadza się w sposób określony w sekcji II rozdziale III pkt 7 załącznika I do rozporządzenia nr 854/2004;
- 3) ocenę mięsa przeprowadza się i z mięsem pozyskanym z brojlerów gatunku kura (*Gallus gallus*) z takiego stada postępuje się w sposób określony w sekcji II rozdziale V załącznika I do rozporządzenia nr 854/2004;
- 4) wymagania, jakie powinno spełniać świeże mięso pozyskane z brojlerów gatunku kura (*Gallus gallus*) z takiego stada, są określone w części E pkt 1 i 3 załącznika II do rozporządzenia nr 2160/2003.

3.3. Powiatowy lekarz weterynarii pobiera próbki do badań laboratoryjnych w celu stwierdzenia skuteczności wykonanego oczyszczenia i odkażenia przed ponownym umieszczeniem brojlerów w kurniku.

Próbki do badań laboratoryjnych stanowią pobrane:

- 1) 4 wymazy z powierzchni podłogi, w szczególności z miejsc popękanych, zagłębień lub połączeń konstrukcyjnych – w laboratorium łączone w jedną próbkę zbiorczą oraz
- 2) 4 wymazy z powierzchni badanego pomieszczenia pobrane od poziomu podłogi do wysokości jednego metra – w laboratorium łączone w jedną próbkę zbiorczą, oraz
- 3) 3 wymazy z powierzchni urządzenia służącego do karmienia – każdy wymaz pobrany z pięciu metrów taśmy lub rynienki paszowej lub 6 wybranych losowo karmideł – w laboratorium łączone w jedną próbkę zbiorczą, oraz
- 4) 2 wymazy z powierzchni systemu wentylacyjnego (każdy wymaz może być użyty do 3 wlotów lub wylotów tego systemu) – w laboratorium łączone w jedną próbkę zbiorczą.

W przypadku uzyskania dodatniego wyniku badania laboratoryjnego, koszty pobrania kolejnych próbek do badań laboratoryjnych w celu stwierdzenia skuteczności wykonanego oczyszczania i odkażania, dojazdu do gospodarstwa oraz do laboratorium, jak również badania próbek w laboratorium są ponoszone przez producenta brojlerów gatunku kura (*Gallus gallus*).

Ponowne umieszczenie drobiu w kurniku następuje tylko po uzyskaniu ujemnych wyników badań laboratoryjnych próbek pobranych przez powiatowego lekarza weterynarii.

3.4. Powiatowy lekarz weterynarii, zgodnie z art. 51 ust. 5 pkt 2 ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt, powiadamia niezwłocznie państwowego powiatowego inspektora sanitarnego właściwego ze względu na miejsce prowadzenia działalności o uzyskaniu dodatniego wyniku badań laboratoryjnych próbek pobranych w stadzie brojlerów gatunku kura (*Gallus gallus*), w kierunku serotypu *Salmonella* objętego programem.

3.5. Zasady stosowania środków zwalczających drobnoustroje, przeprowadzania szczepień oraz przyznawania odstępstw od obowiązku szczepień są określone w rozporządzeniu Komisji (WE) nr 1177/2006 z dnia 1 sierpnia 2006 r. w sprawie wykonania rozporządzenia (WE) nr 2160/2003 Parlamentu Europejskiego i Rady w odniesieniu do wymogów dotyczących stosowania szczególnych metod kontroli w ramach krajowych programów na rzecz zwalczania salmonelli u drobiu (Dz. Urz. UE L 212 z 02.08.2006, str. 3). Zakaz stosowania środków zwalczających drobnoustroje dotyczy serotypów *Salmonella* objętych programem, z wyjątkiem przypadków, o których mowa w art. 2 ust. 2 tego rozporządzenia.

4. Środki wdrożone w ramach programu

4.1. Środki i prawodawstwo w zakresie powiadomienia o chorobie

Obowiązki w zakresie powiadamiania o chorobie wynikają z art. 42 ust. 1–9 ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt.

Zgodnie z przepisem art. 51 ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt, organy Inspekcji Weterynaryjnej prowadzą system zbierania, przechowywania, analizowania, przetwarzania danych oraz informacji i przekazywania danych oraz informacji o chorobach zakaźnych zwierząt, w tym o chorobach objętych programem. Powiatowy lekarz weterynarii informuje sąsiednich powiatowych

lekarzy weterynarii oraz wojewódzkiego lekarza weterynarii właściwego ze względu na miejsce prowadzenia przez podmiot działalności nadzorowanej o powzięciu podejrzenia lub potwierdzeniu wystąpienia serotypu *Salmonella* objętego programem w stadzie brojlerów gatunku kura (*Gallus gallus*). Wojewódzki lekarz weterynarii przekazuje te dane oraz informacje Głównemu Lekarzowi Weterynarii.

Ponadto powiatowy lekarz weterynarii powiadamia państwowego powiatowego inspektora sanitarnego właściwego dla miejsca prowadzenia przez podmiot działalności nadzorowanej o wystąpieniu serotypu *Salmonella* objętego programem.

4.2. Środki i prawodawstwo w zakresie kontroli choroby

Środki w zakresie kontroli choroby zostały opisane w ust. 3.

Prawodawstwo w zakresie kontroli choroby:

- 1) rozporządzenie nr 2160/2003;
- 2) ustawa z dnia 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt;
- 3) rozporządzenie nr 200/2010.

4.3. Środki i prawodawstwo w zakresie odszkodowania dla właścicieli zwierząt poddanych ubojowi lub zabiciu

Odszkodowanie jest przyznawane zgodnie z art. 49 i art. 57c ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt.

4.4. Środki i stosowne prawodawstwo w zakresie bezpieczeństwa biologicznego obowiązujące w gospodarstwach

Rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 15 lutego 2010 r. w sprawie wymagań i sposobu postępowania przy utrzymywaniu gatunków zwierząt gospodarskich, dla których normy ochrony zostały określone w przepisach Unii Europejskiej.

Zaleca się stosowanie w gospodarstwie środków bioasekuracji (biologicznej ochrony). Są one określone w zasadach dobrej praktyki produkcyjnej (GMP) i dobrej praktyki higienicznej (GHP).

Dodatkowe informacje dotyczące spraw bezpieczeństwa biologicznego są umieszczane na stronie internetowej Inspekcji Weterynaryjnej – Głównego Inspektoratu Weterynarii w zakładce „Zdrowie i ochrona zwierząt”.

5. Ogólny opis kosztów i korzyści wynikających z realizacji programu

Zasadniczą korzyścią z realizacji programu dla producentów brojlerów gatunku kura (*Gallus gallus*) oraz podmiotów zajmujących się obrotem drobiem oraz mięsem drobiowym będzie możliwość prowadzenia swobodnego handlu oraz wywozu drobiu. Zgodnie z załącznikiem II rozdziałem E rozporządzenia nr 2160/2003, od dnia 1 grudnia 2011 r. świeże mięso drobiowe pozyskane z drobiu wymienionego w załączniku I do tego rozporządzenia (kury, indyki) nie może być wprowadzone do obrotu w celu spożycia przez ludzi, jeżeli nie zostanie spełnione kryterium bezpieczeństwa żywności określone w ust. 1.28 rozdziału 1 załącznika I do rozporządzenia Komisji (WE) nr 2073/2005 z dnia 15 listopada 2005 r. w sprawie kryteriów mikrobiologicznych dotyczących środków spożywczych.

Osiągnięcie celu unijnego polegającego na ograniczeniu liczby zakażonych stad brojlerów zwiększy konkurencyjność polskiego drobiu i mięsa drobiowego na rynku wspólnotowym, jak również na rynkach państw trzecich.

Ponadto należy podkreślić, że salmonelloza jest najczęściej notowaną chorobą odzwierzęcą, stąd też realizacja programu ograniczy liczbę zakażeń ludzi, a w związku z tym zredukuje koszty leczenia tych chorób.

Szacunkowe koszty realizacji programu w latach 2017–2019 wyrażone w złotych zostały przeliczone na euro według prognozowanego kursu euro zawartego w wytycznych Ministra Finansów dotyczących stosowania jednolitych wskaźników makroekonomicznych będących podstawą oszacowania skutków finansowych projektowanych ustaw – aktualizacja październik 2016 r.

Szacunkowe ogólne koszty realizacji programu w 2017 r. wyniosą **109 049,64 zł**. Z ogólnej sumy szacowanych kosztów programu strona polska wystąpi z wnioskiem o współfinansowanie ze środków Unii Europejskiej, w odniesieniu do 75% kosztów kwalifikowalnych – koszty kwalifikowalne to **89 336,56 zł**.

Szacunkowe ogólne koszty realizacji programu w 2018 r. wyniosą **105 269,84 zł**. Z ogólnej sumy szacowanych kosztów programu strona polska wystąpi z wnioskiem o współfinansowanie ze środków Unii Europejskiej, w odniesieniu do 75% kosztów kwalifikowalnych – koszty kwalifikowalne to **85 996,92 zł**.

Szacunkowe ogólne koszty realizacji programu w 2019 r. wyniosą **101 562,75 zł**. Z ogólnej sumy szacowanych kosztów programu strona polska będzie występowała z wnioskiem o współfinansowanie ze środków Unii Europejskiej, w odniesieniu do 75% kosztów kwalifikowalnych – koszty kwalifikowalne to **82 729,99 zł**.

Są to szacunkowe koszty, które zostaną dostosowane do wielkości wydatków przewidzianych na zwalczanie chorób zakaźnych zwierząt w ustawie budżetowej na lata 2017, 2018 i 2019 w ramach limitu wydatków właściwych części budżetowych.

6. Założenia programu

6.1. Założenia związane z badaniami

6.1.1. Założenia w zakresie badań diagnostycznych

Lata: 2017–2019

Region ^{a)}	Rodzaj badania ^{b)}	Populacja ^{c)}	Rodzaj próbki ^{d)}	Cel ^{e)}	Liczba planowanych badań laboratoryjnych (na każdy rok realizacji programu)		
					2017	2018	2019
Rzeczpospolita Polska	badanie bakteriologiczne w ramach urzędowego pobierania próbek	stada brojlerów gatunku kura (<i>Gallus gallus</i>)	kał / okładziny na obuwie / kurzu	wykrycie stada zakażonego	475	475	475
Rzeczpospolita Polska	badanie serologiczne w ramach urzędowego pobierania próbek	stada brojlerów gatunku kura (<i>Gallus gallus</i>)	izolaty <i>Salmonella</i> z kału / okładzin na obuwie / kurzu	określenie serotypu	104	100	96
Rzeczpospolita Polska	badanie w kierunku stwierdzenia skuteczności przeprowadzonego odkażania	stada brojlerów gatunku kura (<i>Gallus gallus</i>)	wymazy czystościowe	potwierdzenie skuteczności przeprowadzonego odkażania	320	304	288

a) Region określony w zatwierdzonym programie zwalczania chorób państwa członkowskiego Unii Europejskiej.

b) Opis badania.

c) Wyszczególnienie gatunków i kategorii zwierząt objętych programem, w razie potrzeby.

d) Opis próbki (np. odchody).

e) Opis celu (np. nadzór, monitorowanie, kontrola szczepień).

6.1.2. Założenia w zakresie badania stad

Rok: 2017–2019

Region oraz rok	Rodzaj stada	Łączna liczba stad	Łączna liczba stad objętych programem	Przewidywana liczba stad do zbadania	Przewidywana liczba pobranych przez urzędowych lekarzy weterynarii	Przewidywana liczba próbek, które zostaną pobrane przez powiatowego lekarza weterynarii urzędowych pobranych	Serotyp	Przewidywana liczba stad z dodatkiem wyników badania laboratoryjnego	Przewidywana liczba stad do likwidacji	Łączna przewidywana liczba sztuk drobiu poddanych ubojowi lub zabitych
Rzeczpospolita Polska – 2017 r.	Stada brojlerów gatunku (<i>Gallus gallus</i>)	39 485	38 694	38 694	476	795	<i>Salmonella</i> Enteritidis, <i>Salmonella</i> Typhimurium	80	80	1 807 600
Rzeczpospolita Polska – 2018 r.	Stada brojlerów gatunku (<i>Gallus gallus</i>)	39 485	38 694	38 694	472	779	<i>Salmonella</i> Enteritidis, <i>Salmonella</i> Typhimurium	76	76	1 717 220
Rzeczpospolita Polska – 2019 r.	Stada brojlerów gatunku (<i>Gallus gallus</i>)	39 485	38 694	38 694	468	763	<i>Salmonella</i> Enteritidis, <i>Salmonella</i> Typhimurium	72	72	1 626 840

7. Szczegółowa analiza kosztów wynikających z realizacji programu

Rok: 2017¹⁾

Przeznaczenie kosztów	Wyszczególnienie	Szacunkowa liczba jednostek	Szacunkowy jednostkowy koszt w złotych	Szacunkowy jednostkowy koszt w euro	Suma ogółem (w złotych)	Suma ogółem (w euro)	Finansowanie unijne
1. Badania laboratoryjne							
Koszt badań laboratoryjnych	Badanie bakteriologiczne w ramach pobierania próbek przez powiatowego lekarza weterynarii	475	78,04	18,19	37 069,00	8 640,25	tak
Koszt badań laboratoryjnych	Badanie w kierunku stwierdzenia skuteczności przeprowadzonego odkażania	320	71,73	16,72	22 953,60	5 350,40	tak
Koszt badań laboratoryjnych	Badanie w kierunku określenia serotypu odpowiednich izolatów	104	164,65	38,38	17 123,60	3 991,52	tak
2. Szczepienia							
Szczepienia	Program nie przewiduje						
3. Koszty zniszczenia lub unieszkodliwienia							
Koszty zniszczenia lub unieszkodliwienia	Program nie przewiduje						
4. Czyszczenie i odkażanie							
Czyszczenie i odkażanie	Odkażanie jest rutynową czynnością wykonywaną zawsze przed wprowadzeniem kurcząt do kurnika, stąd jego koszty ponoszone są przez producenta brojlerów gatunku kura (<i>Gallus gallus</i>)						

5. Wynagrodzenia (osoby zatrudnione do realizacji programu)						
Wynagrodzenia	Koszt wyceny paszy (godz.)	4	34,33	8,00	137,32	32,00
6. Towary konsumpcyjne i specjalny sprzęt						
Towary konsumpcyjne i specjalny sprzęt	nie dotyczy					nie
7. Inne koszty						
Inne koszty	Badanie laboratoryjne inne niż wymienione w pkt 1 (np. badania paszy i wody)	240	36,68	8,55	8 803,20	2 052,00
Inne koszty	Odszkodowanie za pasze (tony)	2	1 036,94	241,71	2 073,88	483,42
Inne koszty	Unieszkodliwienie odpadów laboratoryjnych (kg)	2 979	2,92	0,68	8 698,68	2 025,72
8. Koszt pobrania próbek						
Koszt pobrania próbek	Koszt pobrania próbek	476	25,61	5,97	12 190,36	2 841,72
OGÓŁEM					109 049,64	25 417,03
OGÓŁEM (koszty kwalifikowane)					89 336,56	20 823,89

¹⁾ Analiza obejmuje szacunki kosztów poniesionych w ramach programu. Wszystkie wartości są podane bez VAT. Koszt programu obliczono według kursu euro 4,29 zł, zgodnie z wytycznymi Ministra Finansów dotyczącymi stosowania jednolitych wskaźników makroekonomicznych będących podstawą oszacowania skutków finansowych projektowanych ustaw – aktualizacja października 2016 r. Są to szacunkowe koszty, które zostaną dostosowane do wielkości wydatków przewidzianych na zwalczanie chorób zakaźnych zwierząt w ustawie budżetowej na rok 2017 w ramach limitu wydatków właściwej części budżetowej.

Wynagrodzenia	Koszt wyceny paszy (godz.)	4	34,33	8,14	137,32	32,56	nie
6. Towary konsumpcyjne i specjalny sprzęt							
Towary konsumpcyjne i specjalny sprzęt	nie dotyczy						
7. Inne koszty							
Inne koszty	Badanie laboratoryjne inne niż wymienione w pkt 1 (np. badania paszy i wody)	228	36,68	8,69	8 363,04	1 981,32	nie
Inne koszty	Odszkodowanie za pasze (tony)	2	1 036,94	245,72	2 073,88	491,44	nie
Inne koszty	Unieszkodliwienie odpadów laboratoryjnych (kg)	2 979	2,92	0,69	8 698,68	2 055,51	nie
8. Koszt pobrania próbek							
Koszt pobrania próbek	Koszt pobrania próbek	472	25,19	5,97	11 889,68	2 817,84	tak
OGÓŁEM							
OGÓŁEM (koszty kwalifikowalne)						24 939,80	
						85 996,92	

²⁾ Analiza obejmuje szacunki kosztów ponoszonych w ramach programu. Wszystkie wartości są podane bez VAT. Koszt programu obliczono według kursu euro 4,22 zł zgodnie z wytycznymi Ministra Finansów dotyczącymi stosowania jednolitych wskaźników makroekonomicznych będących podstawą oszacowania skutków finansowych projektowanych ustaw – aktualizacja październik 2016 r.

Są to szacunkowe koszty, które zostaną dostosowane do wielkości wydatków przewidzianych na zwalczanie chorób zakaźnych zwierząt w ustawie budżetowej na rok 2018 w ramach limitu wydatków właściwej części budżetowej.

Wynagrodzenia	Koszt wyceny paszy (godz.)	4	34,33	8,27	137,32	33,08	nie
6. Towary konsumpcyjne i specjalny sprzęt							
Towary konsumpcyjne i specjalny sprzęt	nie dotyczy						
7. Inne koszty							
Inne koszty	Badanie laboratoryjne inne niż wymienione w pkt 1 (np. badania paszy i wody)	216	36,68	8,84	7 922,88	1 909,44	nie
Inne koszty	Odszkodowanie za pasze (tony)	2	1 036,94	249,87	2 073,88	499,74	nie
Inne koszty	Unieszkodliwienie odpadów laboratoryjnych (kg)	2 979	2,92	0,70	8 698,68	2 085,30	nie
8. Koszt pobrania próbek							
Koszt pobrania próbek	Koszt pobrania próbek	468	24,78	5,97	11 597,04	2 793,96	tak
OGÓŁEM							
OGÓŁEM (koszty kwalifikowane)					101 562,75	24 461,61	
					82 729,99	19 934,05	

³⁾ Analiza obejmuje szacunki kosztów ponoszonych w ramach programu. Wszystkie wartości są podane bez VAT. Koszt programu obliczono według kursu euro 4,15 zł zgodnie z wytycznymi Ministra Finansów dotyczącymi stosowania jednolitych wskaźników makroekonomicznych będących podstawą oszacowania skutków finansowych projektowanych ustaw – aktualizacja październik 2016 r.

Załącznik do „Krajowego programu zwalczania niektórych serotypów *Salmonella* w stadach brojlerów gatunku kura (*Gallus gallus*)” na lata 2017–2019

WZÓR

ŚWIADECTWO ZDROWIA
dla drobiu przewożonego z gospodarstwa do rzeźni

Właściwy organ:

.....

1. Identyfikacja drobiu

Gatunek:

Liczba sztuk drobiu:

2. Pochodzenie drobiu

Adres gospodarstwa pochodzenia:

Weterynaryjny numer identyfikacyjny lub numer gospodarstwa:

Oznaczenie stada:

3. Przeznaczenie drobiu

Drób będzie przewożony do następującej rzeźni:

następującym środkiem transportu:

4. Inne istotne informacje

.....

5. Ja, niżej podpisany zaświadczam, że:

- w stadzie wykryto serotyp *Salmonella* objęty programem zwalczania niektórych serotypów *Salmonella* (podać nazwę serotypu)

- przedmiotowy drób został przeze mnie zbadany w dniu dzisiejszym i nie stwierdziłem objawów klinicznych choroby zakaźnej oraz drób jest zdolny do transportu.

Sporządzono w w dniu

(Miejsce)

(Data)

.....

(Pieczęć i podpis urzędowego lekarza weterynarii)